

Església de Sant Andreu

Castellcir

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: A la parròquia de Sant Andreu, a l'est de l'actual nucli urbà
Emplaçament
Alçada: A l'est de la Riera de Castellcir i de Cal Jaumet
693.2

Coordenades:

Latitud: 41.76005
Longitud: 2.16071
UTM Est (X): 430231
UTM Nord (Y): 4623476

Classificació

Número de fitxa 08055 - 52
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Modern Contemporani
Segle XI
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL 11150-I, Aprovació definitiva comissió urbanisme 14/03/2013
Número inventari Si, IPA 28652
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: 001100900DG32C0001UL

Fitxes associades:

[Goigs a la Llaor de Sant Andreu](#)
[Arxiu i Biblioteca Episcopal de Vic](#)
[Ca l'Antoja](#)
[Cal Jaumet](#)

[Cal Quirze](#)

[La Codina](#)

[Mas La Roca](#)

[La Vileta](#)

[Placa Miquel Castanys](#)

[Creu de la Missió de Sant Andreu](#)

[Sant Andreu. Festa Major d'hivern](#)

[Zona de captació d'aigües](#)

Autoria de la fitxa

Cristina Belmonte (iPAT Serveis Culturals)

Data de registre de la fitxa:

dt., 26/11/2019 - 01:00

Descripció

Edifici àmpliament modificat i renovat que ha perdut bona part de la fesomia original, actualment és un edifici de planta rectangular i coberta a dues aigües. Correspon a un temple de planta basilical, format per nau central i dues laterals, on la del nord encara conserva l'absidiola original. Aquesta absidiola, fonamentada sobre la roca està ornamentada externament per un fris d'arcuacions cegues, bandes llombardes i lesenes. Les naus estan cobertes per un volta de canó mentre que les dues absidioles ho estan en volta en quart d'esfera.

L'edifici ha sofert nombroses transformacions al llarg del segle, de fet la nau central apareix capçada per un cos de planta rectangular, on hi ha el presbiteri, des del qual s'accedeix a la sagristia, també de planta quadrangular. Aquesta reforma, substituï i per tant feu desaparèixer l'original absis central i l'absidiola sud, que cal pensar tindria la mateixa estètica que l'única conservada.

Tot i les transformacions, encara es conserva a l'interior part de la tribuna o porxo d'un possible cor suportat per columnes amb capitells esculpits que sembla formaven part d'un antic atri romànic posteriorment reconvertit i traslladat a l'interior.

Pel que fa a la construcció el parament és força regular, tot i que varia lleugerament segons les èpoques, en línies generals està format per carreus, més petits els d'època romànica i lleugerament més grans els corresponents a reformes posteriors. Les cantonades de l'edifici tenen carreus de majors dimensions perfectament escairats per definir les arestes.

Al frontis, vers el nord hi ha el campanar, un prisma de planta rectangular i que consta de planta baixa i tres pisos. Aquesta modificació es va fer entre els anys 1617 i 1621, quan es substituï el del cimbori de l'edificació primitiva. L'últim pis del campanar té quatre obertures rectangulars rematades amb arc rebaixat, que deixen veure les campanes. La finestra est, per sobre l'absidiola romànica, està actualment tapiada.

Al frontis, també s'hi detecta un altre modificació, de 1831 segons indica la data esculpida a la porta del temple, transformada en aquest moment, quan es remata la llinda amb un arc rebaixat també de pedra. Just per sobre la porta també hi ha una placa feta de rajols vidrats blancs on es llegeix, pintat i en castellà, Iglesia parroquial de San Andres de Castellcir.

Per sobre la porta i centrat amb el carener hi ha rosetó circular delimitat per blocs de pedra treballada. A la mateixa façana, una mica més al sud hi ha un altre petit rosetó u òcul que estaria relacionat amb la nau lateral sud.

L'ultima reforma documentada correspon al 1888 quan es va sobrealçar la volta del presbiteri i va desaparèixer l'altar major, un dels elements que van fer modificar de forma més visible la seva imatge original.

L'any 2001 es van fer obres de manteniment a la teulada del campanar i façanes, el que implicà la reposició de tres campanes procedents de l'Hospital militar de Barcelona.

Observacions:

Fins el 1962 s'hi va guardar la talla d'alabastre de la Verge Maria, que es va traslladar a l'església de Santa Maria a l'actual nucli urbà.

Història

La parròquia de Sant Andreu era l'antic nucli del municipi, emplaçat a 1 km aproximadament de l'actual. El conjunt, a banda de l'església incloïa la rectoria, el mas Can Tomàs i el cementiri. El conjunt es va anar transformant progressivament fins a obtenir la seva fesomia actual, tot i així a la zona encara es conserven diversos masos que donen idea de com havia estat aquest nucli al passat.

L'església té origen romànic, apareix documentada de de 939 i l'any 1011 ja constava com a parròquia de dret. Més endavant es va construir un temple consagrat el 1032 pel bisbe abat Oliva, l'edifici que ha arribat fins avui. També hi ha notícies dels anys 1092 i 1116, i es sap que fou consagrada als apòstols Andreu, Jaume i Joan, i al segle XIII una dels absidioles es va dedicar a Santa Maria. Posteriorment va anar patint diverses refomes com les documentades al anys 1650, 1760, 1831, 1888 i 1917.

Bibliografia

DANTÍ I RIU, Jaume i RUIZ I CALONJA, Joan. Castellcir. Barcelona: Rafael Dalmau, Editor, 1993. (Col·lecció Camí Ral, núm. 2).

GAVÍN, Josep M. Vallès Oriental. Barcelona: Arxiu Gavín i Editorial Pòrtic, 1990 (Inventari d'esglésies, 23). ISBN 84-7306-410-0

RODRÍGUEZ LARA, José Luis. Aproximació a la Toponímia del Moianès. Barcelona: Rafael Dalmau, Editor, 2009. (Col·lecció "Camí Ral", núm. 30).

